

Cena Kurjera:

W Warszawie: podana jest w nagłówku numeru wieczornego.
Na prowincji i w Cesarstwie: opłata za przesyłkę pocztową i koszt ekspedycji wynosi: rocznie rs. 3, półrocznie rs. 1 kop. 50, kwartalnie kop. 75, miesięcznie kop. 25.

Oddzielna przedpłata na jedno tylko wydanie Kurjera ani w Warszawie, ani na prowincji przyjmowana być nie może.

Numer pojedynczy kop. 3.

Dziś: Katarzyna Senkiewicz P.
Czwartek: Filip i Jakóba Apost.
Piątek: Zygmunt Kr. i Atanazy B.
Sobota: Znał. S. Krzyż i Aleksandra.

Wychodzi i rozsyła się dwa razy dziennie na Warszawę i na prowincję. W niedziele i święta uroczyste wychodzi tylko rano, w poniedziałki i dni poświęcone tylko wieczorem.

ROK SZESZCZDZIESIĄTY CZWARTY.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor Kurjera Warszawskiego codziennie od godziny 8-jej rano do 8-jej wieczorem, w niedziele i święta od godz. 10-tej rano do 1-jej w południe.

Wschód słońca o godzinie 4 minut 34.
Zachód " 7 " 21.
Długość dnia godzin 14 minut 47.
Przybyło " 7 " 9.

Wschód księżyca o godzinie 8 minut 2 w.
Zachód " 1 " 49 r.
Wysokość wody na rzece Wiśle pod Warszawą stóp 5 cali 7.

Cena ogłoszeń:

Reklamy: za jeden wiersz pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz 20 kop.

Nekrologja: za jeden wiersz 15 kop.

Zwyczajne i małe ogłoszenia w numerach porannych, z wyjątkiem niedzielnych i świątecznych, zamieszczane nie będą.

Ogłoszenia do Kurjera przyjmują także Biuro Ogłoszeń Rajchmana i Frendlera, ulica Senatorska № 18.

Niedziela: Florjana Mecz.
Poniedziałek: Pięta V Papieża.
Wtorek: Jana Apostoła w Oleju.
Środa: Domicelli Panuy.

Numer niniejszy wyszedł z druku o godzinie 6-jej rano.

KALENDARZ.

Zgromadzenia: Trzynaste ogólne zebranie akcjonariuszów Banku handlowego. (Gmach Banku—godzina 2 po południu.)—Sesja zgromadzenia malarzy warszawskich. (Sala magistratu—godzina 5 po południu.)

Koncerta: Wieczór zwyczajny Towarzystwa muzycznego. (Sala reductowe—godzina 8 wieczorem.)

Widowiska: Teatr wielki: „Faust” (występ pani Rebiezkiej i pp. Myszy i Zawadzkiego);—Teatr rozmaitości: „Cudzoziemiec”;—Teatr mały (przy ulicy Daniłowiczowskiej): „Co to za głowa”. (Godzina 7 i pół wieczorem.)

Pożyczka miejska.

Ogólna bieda, powszechna stagnacja, brak interesów itd.—oto wyrazy, charakteryzujące obecne położenie ekonomiczne tak głównego rynku naszego, Warszawy, jak i pomniejszych ognisk życia przemysłowego w kraju.

W ciągu ostatnich lat kilkunastu do tego stopnia „sprzymysłowiliśmy”, iż na każdym kroku i w każdej sferze objawów publicznych czuć przedewszystkiem tętno przemysłowe. Gorączka zysków i przedsięwzięć, pomimo całego dyktantyzmu w sprawach ekonomicznych, opanowała nami całkowicie. To też gdy warunki silniejsze od naszych chęci i dążeń chwilowo zatamowały panujące prądy, gdy przesilenie obecne zbiera obfite plony w licznych ofiarach bankructwa, zdawałoby się, iż dotychczasowy animusz przemysłowy choćby na chwilę się zachwieje, wstrzyma swoje skrzydła do szerszego polotu.

Lecz oto w takiej właśnie chwili krytycznej przychodzi fakt szerszej natury finansowej, fakt czysto lokalny — pożyczka miejska kanalizacyjna. I cóż się dzieje? Czy kapitały lekkie w obawie nerwowej przed nową lokacją ukryły się w portfelach

drobnych kapitalistów, czy subskrypcja na nowe obligacje — mówiąc skromnie — nie dopisała?

Przeciwnie!

Jakby za dotknięciem różeczki czarodziejskiej, w tej właśnie chwili „ogólnej stagnacji” w interesach, kapitały nasze z pośpiechem gorączkowym rzuciły się do nowego i tak rzadko ujawnianego papieru!

W dniu pierwszym subskrypcji zapisy wynosiły blisko 8 milionów rubli, w dniu drugim pokryły już 20 razy sumę pożyczki wynoszącą tylko 1,350,000 rubli.

Co to znaczy, czem się to dzieje?

Pozornie rzeczy biorąc, podobny wypadek nasuwa poważne refleksje i kombinacje. Pożyczka miejska nie jest znowu interesem tak świetnym, aby dla niej otwarły się szczelnie zamknięte skrzynki. Wszak tyle intratniejszych przedsięwzięć nie zdołało wzbudzić dostatecznego zaufania!

To też nie omylimy się zapewne twierdząc, iż nadspodziewanie pomyślny rezultat subskrypcji pochodzi ztąd przedewszystkiem, iż dzisiejsza operacja finansowa jest interesem czysto i wyłącznie miejscowym. Tak, zbyt mało mamy sposobów wykazania naszej indywidualności ekonomicznej, iż przy pierwszej okoliczności pośpieszyliśmy ujawnić ją silniej, niż jak tego wymagał sam interes, sama kombinacja finansowa. Pożyczka kanalizacyjna — to przedsięwzięcie tak specyficznie miejscowe, iż nie podobna było nie powitać go z zapalem, z poczuciem własnej odrębności.

Cokolwiek bądź da się powiedzieć o poszukiwaniu interesów gwarantowanych i o lekkości kapitału wobec przedsięwzięć prywatnych, słowem, w jakimkolwiek sposób będziemy tłumaczyć obecną rzutność naszych kapitalistów, zawsze wypadnie przyznać, iż w ostatniej pożyczce miejskiej najsilniejszym magnesem była rękojmia interesu miejscowego.

Nie wątpimy też, iż obliwi kanalizacyjne dla takiego właśnie charakteru będą jednym z najsympatyczniejszych papierów procentowych.

Sukcesy zaś subskrypcji wymowne składają świadectwo, iż kapitały krajowe nie są jeszcze tak dalece

kosmopolityczne, aby zatraciły poczucie swojego pochodzenia i goniły wyłącznie za lokacją wysoko procentującą.

W sukcesach tych witamy objaw sympatyczny...

Wandalin.

WIADOMOSCI BIEŻĄCE.

— Rus. kur. donosi, iż ministerjum oświaty wydało niedawno opinię, według której osoby, pragnące składać egzamina w uniwersytecie warszawskim na stopień jeometri lub budowniczego, winne składać świadectwa z ukończenia kursu gimnazjum lub szkoły realnej.

— Now. wr. donosi, iż wskutek starań dyrektora warszawskiego instytutu głuchoniemych i ociemniałych, majątek skarbowy Uwieliczyzny duchowne wkrótce ma być przeznaczony na urządzenie szkoły rolniczej dla głuchoniemych.

— Dniow. warsz. donosi, iż sprawa podoficera żandarmerji Andreja Karpuchina, oskarżonego o zabójstwo stróża Danksza na ulicy Wspólnej, będzie rozstraszana w sądzie wojennym warszawskim w dniu 6-ym maja r. b.

— Naprawa chodników po lewej stronie Krakowskiego Przedmieścia dokonana jest wspólnym kosztem właścicieli domów położonych przy tej ulicy, której chodniki zostały od trzech lat zaniedbane w oczekiwaniu na ułożenie bruku z kamienia szwedzkiego i wysadzenie ulicy drzewami, co, jak się zdaje, zapewne jeszcze nie bardzo prędko nastąpi.

— W sali licytacyjnej magistratu odbędzie się dzisiaj licytacja na odbudowanie części bnlwaru drewnianego na lewym brzegu Wisły, poniżej i powyżej mostu Aleksandrowskiego, od sumy kosztorysowej 8,640 rs.

— Na ulicach Leopoldyny i Koszyki układany jest obecnie bruk z kamienia polowego

odparł rozglądając się jeszcze po ogródku hrabia. — Jest tam co?

Sokalski głową tylko poruszył.

— A no, to idziemy.

Sklonił się pani Zawistowskiej, nie śmiejąc już nie mówić ani o kurach, ani o gołębiach i smutny, jak niewolnik pociągany z folwarku z Sokalskim, od którego bury oczekiwał.

Odszedłszy dopiero dobrze od wrót, kamerdyner zbliżył się do niego.

— Coby to pan hrabia Albin powiedział — odezwał się Sokalski — gdyby pana zobaczył tu za pan brat przestającego z ekonomami... Wszystkoby to spadło na mnie — słowo daje — to niewypada...

Adalbert przyspieszał kroku.

— Ale nie się tak nadzwyczajnego nie stało — odparł kwaśno. Nadzę się, męczą mnie, musiałem wyjść się rozerwać. Ja mam słabość do plaćwa.

Tak — a godność hrabiowską trzeba utrzymać, prawil Sokalski. Co ludzie pomyśla, widząc hrabiego tak poufałym. Kolki na głowie strgać poczną. Niech pan ma i nademną litość i nad sobą — co nie można, to nie można.

Tymczasem, gdy pan wędruje po folwarkach, nowy gość czeka w pałacu.

— Boże wszechmocny! Znowu baby! przerwał za głowę się chwytając hrabia.

No, nie — śmiejąc się poczał ndobruchany kamerdyner — mężczyzna — ale figura nielada.

Z oka sadząc możnaby go wziąć chyba za aktora jakiej frupy prowincjonalnej — chociaż zaprezentował się jako jeden z tych nieprzeliczonych Paradowskich. Oj! tego to się panu pozbyć nie będzie łatwo.

Hrabia pośpieszał ku pałacowi, bliżej było wprost wnieść od dziedzińca, ale Sokalski, ratując honor

30)

WYSOKIE PROGI.

Powieść w dwóch tomach

J. L. Kraszewskiego.

(Dalszy ciąg.)

Nie mógł się hrabia Adalbert oprzeć pokusie, aby tam nie zajrzał i podszedł ku ogródkowi, a Zawistowska trochę niespokojna, że tak wszystkiego był ciekawy, pociągnęła za nim.

Ekonom Zawistowski który dotąd się nie pokazywał, rozmyślał jeszcze nad tem, czy wypada mu robić honory domu, czy spuścić się na żonę... Zobaczywszy że hrabia z pudłem zawrócił do ogródka — zamruczał.

— Oho! oho! wszędzie nosa wściubić musi! Jucha! ciekawy! Pan z niego będzie nie wygodny. Jemu nie hrabia być ale rewizorem.

Ogródek ekonomski już dawno tu istniejący, miał kilka lip starych wpośrodku, składających rodzaj altany — po bokach kwatery, na których ułoi dółci połączone było.

Salata, kapusta brukselska, kalafory, trochę maku, cybula i trybushka, dymka, czosnek i groszek, koper i marchewka mieszały się tu, żyjąc w dobrej zgodzie z różyczkami, malwami, agrestem, pożyczkami, poziomkami...

Ekonomowa nie miała czasu utrzymywać zbyt wytwornie swojego ogródka, ale było w nim dosyć czysto i porządku.

Jedynym znakiem zaniedbania były rozrzucone po kątach narzędzia ogrodnicze i gospodarskie, po-

rozwieszana na krzakach bielizna, schnące na kółkach kładysze.

Hrabia wkroczył tu z uśmiechem.

— Słowo daję — zawołał do idącej za sobą — ogródek macie weale miły i ładny. Nie trzeba więcej...

Stanął tu prawie rozrzucony — przypomnieniem swego ogródka w Brodnicy i utraconej swobody. Mileżąca już Zawistowska niewiedziała co począć z sobą i tym oryginalnym panem, gdy pośpiesznym krokiem naddiegający zjawił się kamerdyner Sokalski.

Nie znalazłszy po obiedzie hrabiego ani w pokoju, ani w ogrodzie — obawiał się jakiejś niewiastowej wycieczki, podobnej do tej jaką hrabia z fioletem dokonali...

W obawie o honor hrabiowski, o kompromitację imienia, wybiegł i rozpytywał po drodze, na trop natrafił. Musiał czuć nad powierzchnym mu...

Naprzeciwnie kamerdynera przyzywającego z pośpiechem, wybiegł sam Zawistowski, przystojny chłop z ogromnymi włosami. — Wiedzano jakie kamerdyner miał znaczenie i obawiano się go.

— Hrabia tu? — spytał Sokalski.

— Właśnie, zaszedł do ogródka.

Ekonom wskazywał furtkę...

— Ma czasem także fantazje swoje szczególnie — odezwał się kamerdyner — jakby chciał sam przez się we wszystko wglądać.

Przy furtce stała pani ekonomowa. Sokalski protekcyjnie ją przywitawszy, wszedł do ogródka.

Hrabia zobaczywszy go, jak dziecko pochwycone na uczynku zakazanej swawoli — zarumienił się i zmieszal.

— Ja pana grafa szukam wszędzie — odezwał się kamerdyner.

— Coż tam takiego? Miałem powracać właśnie —

Wkrótce ukończone być mają roboty około budowy kaplicy dla umarłych przy kościele św. Anny na Krakowskim Przedmieściu. Obecnie mury doprowadzono już pod dach. Kaplica znajduje się z lewej strony kościoła w ogrodzie po-bernardyńskim.

— Z teatru.

Po raz już nie wiemy który „wznawiano” wczoraj na scenie teatru Wielkiego dramat Brachvogla „Narcyz Rameau”.

Publiczności zebrało się w teatrze skapo — i powiedzmy otwarcie, nie należy jej wyjątkowo brać tego za złe.

Tyle razy już powiedziano, że „Narcyz” jest kłojką pseudofilozoficznych komunałów tylko, a nie kwiatem poezji, urosłym na gruncie prawdy serca i ducha, iż ciagle to wywlekano co lat parę na widowie sceny utworu najekliwszego i najklamliwszego pod słońcem, utworu, który zeszedł już z repertuaru wszystkich teatrów, nawet w sentymentalnej ojczyźnie Brachvogla, zaczyna być grzechem.

I tym razem „Narcyz Rameau” zniknie z afisza za dni już parę, a na wystawienie go z nową prawie zupełnie — oprócz Królikowskiego — obsadą poświęcono przecież co najmniej kilka tygodni drogiego czasu.

Na co, spytamy?..

Królikowski był i pozostał w roli zbolalego dzikawa przejmującym do głębi i znakomitym, ale na dowód, że mistrzowi lata nie urywają sił, nie potrzeba było odpylać „Narcyza”.

A po za nim jakże niewdzięcznie złożyła się całość!..

Panna Marezellówna w markizie de Pompadour nie natrafiła na ton właściwy i w powierzchownych efektach wokalne siły uroniła dramatycznie postaci; pani Ładnowska, jako Doris Quinault, dołala ckiego syropu swej zmanierowanej czułości do tej mieszaniny naiwnego patosu i mglistego romantyzmu, o którą postarał się autor; p. Kotarbiński niko go zapewne nie przekonał, że książę Choiseul mógł być wielkim dyplomata i mężem stanu, człowiekiem dworskiego stylu i skupionej namietności; pp. Krogulski i Holtzman przekonać mogli o wiele mniej jeszcze, że trzewiki ich ślizgały się kiedy po posadzkach Wersalu..

Raz więc pytamy jeszcze, na co to wszystko?

— Z sali odczytów.

Publiczność nasza, nie okazała się ochciwą „wrażeń zmysłowych”, gdyż nie zapelniała nawet połowy sali ratuszowej na wczorajszym odczycie fizjologicznym dra Henryka Nusbauma.

Nieobecni, których po części brzydki stan pogody usprawiedliwia, sami sobie winę przypiszą, gdyż odczyt był bardzo ciekawy, wypowiedziany przystępnie i żywo, językiem poprawnym, a traktował o rzeczach najbliższych każdego obchodzących, bo o naszej własnej świadomości świata zewnętrznego.

Po obszernym wstępie o znaczeniu wrażeń zmysłowych, którym zawdzięczamy wszystko co wiemy o sobie samych i o tem co nas otacza, a których pośrednim wpływem są nawet pewniki matematycz-

ne, zasadnicze pojęcia filozofii i płody artystycznej fantazji, prelegent przystąpił do właściwego przedmiotu swego odczytu i wykazał, iż w ruchach najniższego ustroju żywotnego, komórki organicznej, spostrzegamy jak gdyby naszkicowane wszystkie przejawy wrażeń zmysłowych, jakich doznajemy sami.

W wyższych jednak ustrojach organicznych i w organizmie człowieka organa czucia są zróżniczkowane w ten sposób, iż każdy rodzaj wrażeń posiada odpowiednie przyrządy nerwowe, które komunikują te wrażenia mózgowi.

Odmienny ustrój tych przyrządów (kończyn nerwów) i ich rozmieszczenie bądź na całej powierzchni ciała równomierne, bądź w pewnym punkcie w większym nagromadzeniu, stanowi to co nazywamy zmysłem.

Dawna fizjologia liczyła zmysłów pięć; w ostatnich czasach prawie zaczęto o szóstym, tak zwanym wewnętrznym, którym miały być obdarzone istoty, mające poczucie czwartego wymiaru i mogące wchodzić w stosunek ze światem zaziemskim.

Z tym szóstym zmysłem fizjologia nie ma nic wspólnego i gdyby on istniał rzeczywiście, narzędzia jego musiałyby mieć ustrój zupełnie odmienny od tych, które służą wszystkim innym zmysłom ludzkim.

Nie akceptując jednak tego mniemanego szóstego zmysłu, fizjologia dzisiejsza i tak liczbę zmysłów naszych podniosła do ośmiu.

Przechodząc je szczegółowo prelegent mówił wczoraj o zmysłach dotyku, smaku i powonienia, którym zawdzięczamy świadomość ciał stałych, ciekłych i lotnych, a rzecz o innych pięciu pozostawił do drugiej części odczytu, która wygłoszona zostanie w dniu jutrzejszym.

Hucne i zasłużone oklaski zgromadzonych podziękowały drowi Nusbaumowi za sumienny, ściśle naukowy i zajmujący wykład.

— Przewidywania.

Na ulicy Trębackiej, po lewej stronie idąc z Krakowskiego-Przedmieścia, istnieje cały szereg sklepów, przeważnie zajętych przez przekupniów, t. zw. sklepikarzy, razury itp.

Otóż właściciele domów, przewidujący teraz już, iż wartość tych sklepików po zabudowaniu drugiej strony ulicy i ostatecznym uporządkowaniu znacznie się podniesie, odmawiają dotychczasowym lokatorom dłuższych nad rok kontraktów.

Oczywista rzecz, iż mają oni szczyry zamiar przy najbliższej sposobności przynajmniej podwoić komorne, a wówczas handle wiktualów, kawiarenki itp. będą musiały ustąpić miejsca wytworniejszym magazynom, które łatwiej zdołają uiszczać nałożony haracz.

— Zasadzka.

Na chodniku ulicy Wierzbowej, tuż obok wejścia do naszej redakcji znajdują się wyboje stanowiące prawdziwą zasadzkę na bezpieczeństwo przechodniów.

Wczoraj nad wieczorem jakaś młoda panienka potknęła się o jeden z wzmiankowanych wybojów i

upadła na peren błota chodnik doznając bolesnego stłuczenia.

A wszakże tak ulica Wierzbowa jak i plac Teatralny stanowią jedną z najpryncypalniejszych dzielnic Warszawy?

— Komunikacja tramwajowa.

Kurs bezpośredni tramwajów od kolei wiedeńskiej do petersburskiej został od niejakiego czasu zwinięty.

Pasażerowie, narażeni na przesiadanie się na placu Zamkowym do innych wagonów i długie nieraz wyczekiwanie na wozy odchodzące na Pragę, proszą nas o upomnienie się, ażeby kurs bezpośredni został przywróconym.

Być może, iż ta linja, oddzielnie wzięta, mniej była dla towarzystwa belgijskiego rentowną niż inne, ale w ogólnym ruchu miejskim przynajmniej bezpośrednie połączenia głównych dworców ze sobą są niezbędne i towarzystwo, którego interesa stoją tak świetnie, utrzymywanie ich powinno być uważać za obowiązek.

— Zaniechany projekt.

Projektowane urządzenie *skating ring'u* nie dojdzie podobno do skutku, a to z powodu trudności w uzyskaniu odpowiedniego miejsca.

Mówiąc nawiasem, wzmiankowane *skatingi* i za granicą cieszą się coraz mniejszą liczbą zwolenników.

— Dla amatorów silnych wrażeń.

W drugiej połowie przyszłego miesiąca zawitać ma do Warszawy aeronauta przyjmujący do swojego kosza zwolenników napowietrznej żeglugi.

Stacją rzeczonoż statku będzie plac Ujazdowski.

— Niepogoda.

Skutkiem długotrwałych deszczów i chłódów, niektóre altany z wodą sodową uległy przedwczesnemu zamknięciu.

Tak więc osławiona zima jak może płaci dłgi swojej!

— Polubownie.

W dniu wczorajszym w mieszkaniu jednego z adwokatów zakończony został w sposób polubowny proces graniczny, prowadzony przez dwóch obywateli ziemskich z błoskiego już od lat 40-tu.

Przedmiotem spornym była dwumorgowa łąka. Każda strona używając różnych kruczków prawnych bronila się i przedłużała proces.

Nareszcie na wniosek jednego z obrońców, człowieka ze wszech miar uczciwego, obaj przeciwnicy zakończyli sprawę odebraną w spadku rodzicach, dzieląc się ową łąką do połowy.

— Fatalny wypadek.

W tych dniach jedna z osiadłych w Warszawie rodzin otrzymała wiadomość o śmierci najstarszego syna, który w dobrach swoich na Litwie wystrzelony z rewolweru odebrał sobie życie.

Śmierć młodzieńca była następstwem najfatalniejszego zbiegu okoliczności.

Przed rokiem młodzieniec ten przyjął pojedynek

pański, wskazał przez ogród drogę, aby się wydawało, że hrabia powracał z niewinnej przechadzki, nie z występnej wycieczki do kur i gołębi.

Im Adalbert mniej pańsko wyglądał, tem kamerdyner ściślej musiał form pilnować — okazując mu wielkie poszanowanie.

W ganku od ogrodu widać już było zapowiedzianego Pardwowskiego, oczekującego na hrabiego.

Był to mężczyzna atletycznej budowy, z pierwszą wydatną, głową do góry podniesioną, dobrze już niemłody — a wcale niezręcznie odmlodzony.

Resztką włosów, wasy i bokobrody pofarbowane jakąś esencją orzechową — były czarno-rude, twarz zmarszczkami okryta zdawała się pobieloną i zarumienioną sztucznie. Wyraz miał zuchwaleca i awanturnika, wcale nie pociągający.

Strój godził się doskonale z obliczem i figurą, wyszarżany był, ale z pretensją do elegancji. Kołnierzyk wyarty krótkiego bardzo surducika, nie po raz już pierwszy być musiał manskostrem okryty. Na piersiach otworzyła kamizelka dawała widzieć koszulę popielatą w różowe paseczki. W krawacie jasnoniebieskim tkwiła szpilka z kamieniem nadto wielkich rozmiarów, aby on mógł być czem innem nad to, co francuzi zowią „korkiem od karafki”. Popiele late spodnie, lakierowane buty, które dużą nogę z ogromnymi nagniotkami wydatniały, kapeluszy jasny, rękawiczki liljowe, dopełniały tej ciekawej karykatury, jakby na parawan stworzonej.

Zdała zobaczywszy nadchodzącego, w którym się hrabiego domyślał więcej po kamerdynerze, który mu towarzyszył, niż z powierzchowności, pan August Pardwowski wyprostował się mocniej jeszcze. Głowę podniósł i gotował do wystąpienia.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

WIEK XX-ty.

(Według A. Robidy, skondensował O-n.)

(Dalszy ciąg.)

VI.

Dwa miesiące praktyki u panny Malicorne, połączone ze studjami fizjognomiki i modulacji głosu, były dostateczne, aby Helena mogła przywdziać togi i towarzyszyć słynnej adwokatce do sali posiedzeń sądowych...

Studja fizjognomiki i modulacji głosu w postępowym wieku XX-ym są nadzwyczaj ułatwione. Każdy adwokat, mówca parlamentarny, aktor, kaznodzieja, słowem ktokolwiek ma do czynienia z wymową i potrzebuje ją ilustrować grą fizjognomji, może korzystać ze specjalnych muzeów, w których znajdują się fonografowane mowy różnych znakomitości w danym zawodzie i przy pomocy odpowiednich przyrządów optycznych, zwanych spektrografami, przedstawione są poży jakie przybierali. Po wprowadzeniu w ruch obu tych aparatów jednocześnie, uczeń widzi przed sobą mówcę, którego studjuje, a zarazem słyszy słowa wypowiedziane przez niego przed kilkunastu lub kilkadziesiąciu laty.

Gdy panna Colobry poraz pierwszą ukazała się w sali sądowej obok panny Malicorne, miała być sądzoną sprawa niejakiego Jupille'a, który włamał się w nocy do mieszkania swojej starej ciotki i zrabował całe jej mienie, a jednocześnie zamordował ją, oraz jej służącą i pieszka.

Szło o uczynienie tego złooczyńcy interesującym i o uzyskanie dla niego najłagodniejszego wyroku.

Panna Malicorne lubiła takie sprawy.

— Wiem, że mój klient jest wstrętnym zbrojem — mówiła do swoich koleżanek przed posiedzeniem — ale ze stanowiska naszej sztuki obrona takich zbrodniarzy ma najwięcej powabu. Powiedziałam mu wczoraj: „Mój kochany Jupille, nie rób sobie ze mną wielkich zachodów, nie staraj się uniewinniać i oczyszczać, zdej wszystko na mnie. Im bardziej sprawa twoja się zagmatwa, im więcej dowodów pognębiających zwali się na ciebie, tem będę się czuła w większym natchnieniu”.

Jupille przed rozpoczęciem posiedzenia zajęty był udzielaniem swoich szczegółów biograficznych reporterom dzienników, oraz rozdawaniem autografów prosiącym o nie damom, które, jak w dawnych wiekach tak i obecnie, styną z zamilowania w uszczęszaniu na rozprawy kryminalne.

Nagle wzrok Jupille'a padł na towarzyszącą pannę Malicorne Helene.

— Panno adwokatko! — zawołał — co to za jedna jest ta mała?

— Moja czwarta sekretarka — odpowiedziała panna Malicorne.

— Podobna mi się jej buziak, panno adwokatko — rzekł bez żadnych ogródek Jupille — proszę jej oddać akta mojej sprawy, chcę żeby ona mnie broniła.

Panna Malicorne patrzyła ze zdziwieniem na swego klienta.

— Co ci przyszło do głowy, Jupille? — rzekła — ależ to uczennica. Pierwszy raz jest w sądzie, słowa przemówić nie będzie umiała.

— To właśnie najlepiej! — upierał się oskarżony — rozplacz się, gdy jej zabraknie wyrazu i tem rozczuli przysięgłych. Nie ma co gadać, panno adwo-

amerykański od rywala, z którym współubiegał się o rękę jednej kobiety.

Czarna gałka wyciągnięta z urny miała rozstrzygać o losie jednego z współzawodników.

Wyzywający ujrzawszy fatalną gałkę w ręku przeciwnika rzucił się mu na szyję prosząc go jak brata aby nie wykonywał na sobie wyroku...

Wyzwany zgodził się, zastrzegł jednak wobec świadków, iż na żądanie, gdyby osoba jego przeszkadzała zamiarom zwycięzkiego rywala, odbierze sobie życie.

Pod wrażeniem tego wypadku nieszczęśliwy młodzieniec wpadł w melancholię, której ani podróże, ani rozrywki nie zdołały już rozpędzić...

Przed miesiącem wyjechał prosto z Paryża do dóbr rodzinnych, nie wstępując nawet do rodziców w Warszawie.

Tam zdawał się być spokojniejszym.

Pewnego dnia otrzymał z poczty list od dawnego rywala, który z zawziętego wroga stał się jego przyjaciелеm...

Prawdopodobnie przyszła mu myśl, iż przeciwnik w amerykańskim pojedynku żąda dotrzymania słowa i nie spojrzawszy nawet w treść listu, którego nie odpieczętował, ujął rewolwer i roztrząsał sobie czaszkę.

List, jak się łatwo domyślić, nie tylko nie przypominał zastrzeżenia, lecz donosił o dobrowolnym zerwaniu zamierzonego małżeństwa...

= Zaginiony.

Wypadki zniknięcia dzieci nie ustają w mieście naszym.

W tych dniach znowu Wacław Stefański, opuściwszy dom rodziców przy ul. Śliskiej, przepadł bez wieści.

Zaginiony liczy lat 11-cie.

= Oblakany.

W dniu wczorajszym wieczorem przechodzący przez Podwal zaczepiani byli przez jakiegoś człowieka nędznie ubranego, który rekomendował się jako: „jenerał Malaga de Portorico”...

Gromadka gawroszów towarzyszyła nieszczęśliwemu, nad którym należałoby rozciągnąć opiekę.

= Zuchwalstwo stróżów.

Na placu Grzybowskiem przechodzący J. W. obryzany został błotem przez zamiatającego stróża Wincentego Z.

Stróż na zwróconą sobie uwagę, zamiast przeprosić przechodnia, wszczął kłótnię i zamierzył się na W. miotłą.

W. wezwał policję, zanim jednak organ porządku publicznego zdołał nadejść, w pomoc stróżowi Z, przyszedł jego kolega po miotle Feliks P.

Obaj stróże rzucili się na W., którego przewrócili w błoto i kijami od mioteł bili po głowie.

Ofiara zuchwalstwa stróżów zalał się krwią i w stanie nieprzytomnym został odwieziony do szpitala.

Zuchwałych rycerzy miotły aresztowano.

= Świętokradztwo.

Z Mińska litewskiego korespondent nasz pisze pod dniem 28-ym b. m. co następuje:

„katko, proszę tej małej oddać akta. Jeżeli pani nie chce, to powiem żem chory i nie nie będzie z całej sprawy.

Jupille wytrwał w swoim uporze aż do końca, panna Malicorne musiała mu uleść i Helena pomimo opozycji była zniewolona wystąpić po raz pierwszy przed przysięgłymi.

Gdy przyszła na nią kolej przemówienia, była tak wzruszona, że przez długą chwilę słowa wymówić nie mogła.

Już to wzruszenie doskonale dla niej usposobiło przysięgłych.

Zaczęła mówić.

Uniewinniać morderstwo zbyt wstępnym wydawało jej się zadaniem, wzięła więc na początek mowy mniej ohydny, kradzież i rabunek.

Jupille postanowił okraść swą ciotkę... cóż go do tego popchnęło?... przedewszystkiem potrzeba, brak, niedostatek. Gdyby ciotka była dla niego trochę hojniejsza, możeby mu nawet nie przyszła myśl o kradzieży jej, ale niestety była to kobieta zanadto przywiązana do mamony, nie mająca względu na młodą krew i namiętne porywy Jupilla, któremu także przecież w życiu nieco przyjemności się należało.

Więc jeśli Jupille winien, iż postanowił rabować, to winna i ciotka, że zbyt czczeniem skąpstwem zgrzeszyła. Zbrodnia kradzieży zasługuje przeto na pewne uniewinnienie, na przyznanie okoliczności w wysokim stopniu łagodzących winę.

Mówiąc tym tonem przez pół godziny wbrew przekonaniu, Helena wpadła w ferwor i już ją mniej kosztowało ciągnięcie dalej tej obrony.

— Kwestja kradzieży i rabunku—mówiła dalej—jest zatem rozstrzygnięta. Jupille działał pod wpływem okoliczności potężniejszych od niego, a od nie-

„Ubiegłej nocy okradziony został jedyny nasz dawny kościół katedralny.

Gdy stróż kościelny wszedł dziś rano do kaplicy św. Trójcy, oczom jego przedstawił się iatałny widok.

Na ołtarzu i podłodze leżały komunikanty, ręką świętokradzką wysypane ze skradzionego cymborium, a obok nich kawałki poszarpane płótna i ram, stanowiących przed tem wysuwalny obraz, służący do przykrycia w dniu powszednie innego kosztownego obrazu Matki Boskiej.

Ostatni, wysadzany drogiemi kamieniami i złotem był głównym przedmiotem cheiwości złoczyńcy, gdyż aby się dostać do obrazu wysoko w ołtarzu zamieszczonego, użył księgi z ewangelją jako podstawy, deptać niemiłosiernie i niszczyć wszystko co tylko obok się znajdowało.

Po usilnych widocznie staraniach świętokradca, zdjawszy na koniec obraz porąbał ramy, jako rzecz nienżyteczną i zabrał tylko płótno, wraz z tkwiącemi w niem kosztownościami.

Oprócz tego ofiarą kradzieży padło jeszcze kilka lichtarzy i cztery skarbonki.

Prawdopodobnie złoczyńca musiał się zakraść do kościoła wczoraj podczas nieszporów i dziś zdołał umknąć zanim się spostrzeżono.

Energetyczne poszukiwania zarządzane w celu wykrycia przestępcy dotąd na żaden ślad nie naprowadziły.

Dzisiejszej też nocy w dziedzińcu, należącym do zabudowań kościelnych, w miejscu gdzie zsypują śmiecie, znaleziono części ornatów, skradzionych na drugi dzień świąt w kościele w Wołaczkowiczach, o parę mil od Mińska.

Widocznie więc dzisiejsze świętokradztwo jest tylko dalszym ciągiem przestępstw popełnianych przez tychże samych złoczyńców.

Oby zasłużona kara ich nie minęła!

= Kradzieże.

Z mieszkania p. B. skradziono klejnoty wartości 616 rs. Złodzieje w osobie małżonków Abrahama i Ruchli Boerów zostali ujęci.

Na Krakowskiem-Przedmieściu pod nrem 36 w mieszkaniu p. C. spełniona została kradzież na sumę kilkuset rs.

= Smutny wypadek.

Na szosie mokotowskiej w pobliżu rogatek rozbiegały się konie zaprzężone do prywatnego ekwipażu pana L.

Wóznicę nieatrzeżony spadł z kozła i zranił się niebezpiecznie w głowę.

Jednocześnie prawie konie skoczyły w bok i powóz wjechał na konie, przewrócił się.

Pan L. i dwóch jego synków wypadło i dotkliwie poniosło obrażenia.

Jeden chłopczyk złamał rękę, drugi zaś stłukł sobie ciężo bok, a sam p. L. zwichnął prawą rękę.

— Zarząd warszawskiego okręgu Towarzystwa ratowania na wodach ma zaszczyt prosić pp. członków tegoż okręgu o liczne przybycie na ogólne zebranie, mające się odbyć w dniu 26-go kwietnia r. b., t. j. w sobotę, o godzinie 6-iej po południu w sali posiedzeń magistratu m. Warszawy. Przedmiotem obrad zebrania będzie przejrzenie sprawozdania z czynności okręgu za rok 1883-ci i dopełnienie wyboru prezesa i członków zarządu w miejsce wychodzących.—Za prezesa, członek zarządu, Barou Bruiningk.

go niezależnych. Ciotka jego mogła te okoliczności usunąć i jeśli tego nie uczyniła, trudno Jupilla czynić za to odpowiedzialnym.

Ale pan prokurator główną wagę kładzie nie na kradzież lecz na popełnione przy niej zabójstwa.

Dla mnie, panowie przysięgli, te zabójstwa są rzeczą podrzędną, dowodzą one raczej szlachetności serca Jupilla. Zabrawszy ciotkę wszystko co miała, mógł on się pomóc na niej za to, że mu odmawiała zasilku i pomocy, mógł ją pozostawić przy życiu, ażeby przenosiła nędzę, jaką on znosił, ażeby ją ściagała ta myśl okropna, iż niedolę swoją siostrzeńcowi zawdzięcza. Szlachetny Jupille wołał jednak tego nie czynić. „Niechże się to skończy od razu—powiedział sobie—na co biedna kobieta ma się trapić i męczyć przez całe życie? Nie jestem tak okrutny, żebym ją pozostawiał na pastwę losu.” I Jupille spełnił czyn krwawy, wobec kodeksu wstępnego i zbrodniczy, lecz w danych okolicznościach czysty, szlachetny, nawet piękny.

Jupille zabił przytem służącą. Ściśle rzecz biorąc, mógłby się być bez tego obejść, ale przecież po zabiciu ciotki musiał się oddalić, bo mu tak kazał potężniejszy od niego samego instynkt zachowawczy, przyszło mu więc zapewne na myśl, że po jego odejściu podejrzenie o zabójstwo i kradzież padnie na tę dziewczynę. Z myśli tej powstało przekonanie, że należy służącą jakimkolwiek sposobem zabezpieczyć od tego niewinnego podejrzenia, usunąć. Gdyby był Jupille miał czas do namysłu, byłby zapewne wynalazł inny sposób usunięcia służącej, byłby oświadczeniem miłości skłonił ją do wspólnej ucieczki, byłby ją porwał przemocą. Czasu na to wszystko nie było, a tymczasem w głowie Jupilla świdrowała ciągle myśl, że służącą pozostawić nie można. Pod

Stosownie do § 5-go przepisów i objaśnień planu 142 loterii klasycznej, ciągnięcie 4-aj klasy tejże loterii odbędzie się w d. 27 i 28 kwietnia (9-go i 10-go maja) r. b. w sali losowań Banku polskiego, począwszy od godziny 10-iej zrana, o czym urząd loterii podając do wiadomości, uprzedza zarazem wszystkich w tej loterji grających, aby z odmianą swoich losów pośpieszyli, gdyż wygrana, jakaby przypaść mogła, tylko okazicielowi losu z klasy właściwej wypłaconą będzie.

Naczelnik urzędu J. Martyniński.

Sekretarz J. Wolski.

W dniu 26-ym kwietnia, w kościele parafji Wsola, powiecie radomskim, w asystencji rodziny, pobłogosławiony został związek małżeński między p. Janem Konopackim, artystą malarzem z Warszawy i panną Władysławą Piotrowską, córką s. p. Władysława i Kamilli z Mickiewiczów. Koledzy pana młodego z Rzymu i Paryża nadesłali młodej parze telegramy z życzeniami, do których i my dołączamy z naszej strony szczerze Boże! (1466)

NEKROLOGJA.

† S. p. Bronisława z Rurawskich Rykowska, wdowa po obywatelu, 1-go ślubu Bogucka, powtórnie Chodonowska, po długiej i ciężkiej chorobie, opatrzona św. sakramentami, zmarła w wieku lat 53, dnia 29 kwietnia r. b. W smutku pozostałe dzieci, wnuki i brat zapraszają krewnych i znajomych na żałobne nabożeństwo w dniu 1 maja r. b., o godzinie 9 i pół zrana, w kościele św. Jana, w kaplicy literackiej, oraz na wyprowadzenie zwłok na cmentarz powązkowski tegoż dnia i z tegoż kościoła, o godzinie 3-iej po południu, odbyć się mające. 2-1467-

† Dnia 2 maja, w piątek, jako w dniu imienia s. p. Zygmunta Górskiego, towarzysza sztuki drukarskiej, odprawione zostanie za spokój duszy jego żałobne nabożeństwo, o godzinie 9-iej zrana, w kościele św. Jana przy ulicy Świętojańskiej, w kaplicy Pana Jezusa, na które pozostała żona, matka, siostry i bracia nieboszczyka zapraszają krewnych, przyjaciół i kolegów. —491—

TELEGRAMY

„KURJERA WARSZAWSKIEGO“.

Berlin 29-go kwietnia.

Zapowiedziany przez rząd projekt do prawa przeciw anarchistom, używającym dynamitu, przedłożony zostanie parlamentowi niemieckiemu w przyszłym tygodniu.

Berlin 29-go kwietnia.

Komisja parlamentarna do prawa przeciwko socjalistom przyjęła poprawki Windthorsta, łagodzące niektóre artykuły projektu rządowego. Minister Puttkamer oświadczył, iż rada związkowa nie może zgodzić się na poprawki, które się równoważą kompletnemu uchyleniu całego projektu.

Berlin 29-go kwietnia.

Agencja Wolffa donosi, iż zapisy na nową rosyj-

wplywem tej myśli zadał jej cios mordercy. Było to aktem niktzemności, jeżeli go weźmiemy bezwzględnie, ale ze względu na najpierwszą pobudkę było to czynem przez myśl szlachetną natchnionym.

Pozostaje pies. Tak jest, panowie przysięgli, Jupille zabił psa, psa przez śmierć swojej pani pozbawionego opieki ludzkiej, a zatem skazanego na dostanie się w ręce oprawy. Jeśli to zbrodnia, pozostawiam ją panu prokuratorowi. Niech na tem tle, jedynem jakie mu pozostało, snuje swoje oskarżenie, niech kreśli czarny charakter Jupilla. Ja spełniłam swoje zadanie, bom dowiodła niewinności oskarżonego we wszystkich innych punktach oskarżenia.

Mowa ta zrobiła efekt ogromny. W audytorjum dały się słyszeć huczne oklaski.

Repliki prokuratora nikt nie słuchał. Przysięgli oddalili się na ustęp.

— Jesteś genialna! — rzekła panna Malicorne do Heleny, — będziesz znakomitą adwokatką!... Na takie pomysły jak wysunięcie kradzieży na pierwszy plan i traktowanie morderstw jako okoliczności łagodzących, albo jak pozostawienie prokuratorowi psa, żadna jurystka dotychczas się nie zdobyła. Obrona twoja będzie stanowila epokę w kronikach sądowych XX-go stulecia.

— Jestem z siebie zadowolona — odparła Helena — skoro już zmuszona byłam bronić tego cynicznego rozbójnika, to przynajmniej plotłam na jego rachunek takie nedoręczności i nonsensa, że pod ich wpływem chyba 12-tu idjotów a nie obywateli przy zdrowych zmysłach mogłoby wydać wyrok uniewinniający. Sumienie mam więc spokojne...

Panna Malicorne nie miała czasu odpowiedzieć, gdy dano znak uciszenia się i ukazali się przysięgli.

(Dalszy ciąg nastąpi).

Redaktor Wacław Szymanowski.—Sekretarz Redakcji Tadeusz Czapelski.—Wydawca Gustaw Janasz.